

Augustus 2005

Beste leden en sympathisanten van De Groenen,

Tot het komende partijcongres op 26 november a.s. functioneert een tijdelijk dagelijks bestuur, bestaande uit drie personen: Jacques de Coo (waarnemend voorzitter), Andreas Ligtvoet en Frank Plate.

Dit driemanschap heeft als opdracht meegekregen om op het novembercongres een nieuw partijbestuur te presenteren. Het nieuwe bestuur zal voor twee jaar benoemd worden. Inmiddels hebben zich al enkele serieuze kandidaten aangemeld. Maar: hoe meer goede kandidaten hoe beter! Wij zijn beslist niet alleen op zoek naar 'bekende gezichten'. Als u belangstelling heeft, neemt u dan contact met ons op.

Verder vindt u in deze afwisselende GRAS nieuws en achtergronden uit binnen- en buitenland, plus een verslag van het 35^e partijcongres.

Namens het partijbestuur,
Frank Plate

Nieuw partijbestuur gezocht!

De Groenen zijn op dit moment in diverse gemeenteraden en deelraden vertegenwoordigd. Ook zijn De Groenen lid en mede-oprichter van de Europese Groene Partij. Wij zien onverminderd kansen voor onze partij om ook op landelijk niveau door te breken. Zeker nu alle andere partijen, inclusief de oppositie, zo weinig aandacht besteden aan duurzaamheid.

Helaas hebben wij op dit moment te weinig (actieve) leden om onze ambities waar te maken. Juist om die reden zien wij de noodzaak om ons partijbestuur te vernieuwen. Wij denken aan een team van maximaal vijf personen.

Belangrijke doelstellingen voor de komende tijd zijn ledenwerving en een succesvolle campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Als we in deze doelstellingen slagen, streven wij ernaar om ook aan de Kamerverkiezingen deel te nemen. Los van dat streven is een goed functionerende partij van belang om op lokaal of provinciaal niveau met succes aan verkiezingen deel te nemen.

Wij zoeken kandidaten (v/m) die:

- zich verbonden voelen met ons gedachtegoed en hiervoor kansen zien;

- goede ideeën kunnen omzetten in concrete activiteiten;
- communicatief en sociaal vaardig zijn.

Politieke ervaring is niet noodzakelijk; wij nodigen ook jongeren uit om te reageren. Uiteraard verwachten wij van kandidaten dat zij lid zijn van De Groenen of bereid zijn om dit te worden.

Belangstellenden kunnen contact opnemen met Jacques de Coo (tel. 071-5762027), Frank Plate (tel. 0252-517504) of Andreas Ligtvoet (tel. 030-2515450).

Het (tijdelijk) Dagelijks Bestuur

Raadslid Jupijn Haffmans opgepakt

Op 19 juli jl. is Jupijn Haffmans, raadslid voor Amsterdam Anders/De Groenen, door de politie geboeid afgevoerd, omdat hij flyers uitdeelde in de Kalverstraat. Het voorval bevestigt zijn indruk dat de vrijheid van meningsuiting steeds verder ingeperkt wordt: 'Het is toch wel bizar dat ik opgepakt word terwijl ik actie voer tegen inperking van vrijheid en privacy'. In zijn flyer roept Haffmans op om niet te wijken voor hoofdcommissaris 'Big Brother' Welten die het liefst een cordon om de stad zou leggen.

Het is niet de eerste keer dat mensen worden gearresteerd of dat flyers in beslag worden genomen, terwijl ze bezig zijn hun mening te uiten. Haffmans: 'Het recht op vrijheid van meningsuiting staat in onze grondwet, het is één van de pijlers van onze democratische staat. Het is zeer kwalijk dat je dit recht ontnomen wordt. Onze eigen politie blijkt ook niet goed op de hoogte te zijn van deze rechtsbeginselen'.

Haffmans constateerde maanden geleden dat politie en gemeente vaak stellen dat het uitdelen van flyers verboden is. Volgens de website van stadsdeel Centrum is flyeren in de binnenstad verboden. Veel politiemensen beweren hetzelfde, ook in andere delen van de stad. Een enkeling weet wel hoe het zit: alleen voor commerciële doeleinden is er een flyerverbod. Haffmans stelde begin april vragen hierover aan burgemeester Cohen, maar heeft nog steeds geen antwoord ontvangen. Wellicht zal zijn aanhouding de beantwoording bespoedigen.

Jupijn Haffmans vindt deze situatie tekenend voor het huidige politieke klimaat in Nederland: 'De angst regeert en je ziet grondrechten als vrijheid van meningsuiting, maar ook recht op privacy, steeds verder uitgehold worden onder het mom van veiligheid.' Haffmans hamert hier voortdurend op in de gemeenteraad, maar staat hierin

vrij alleen. Uit protest tegen recente uitspraken van hoofdcommissaris Welten ('We willen alles controleren wat afwijkend is en als u niets op uw geweten heeft, hoeft u niets te vrezén') deelde hij flyers uit: 'Wijk af! Wijk niet voor Welten!'

De politie heeft inmiddels laten weten dat Haffmans geen procesverbaal krijgt. Jupijn Haffmans: 'Ze willen echter niet officieel toegeven dat ze fout zaten. Ik vind dat belangrijk, omdat zowel de politie op straat als de mensen die daar hun mening verkondigen moeten weten dat ze in hun recht staan.'

Jupijn Haffmans was zeker niet de eerste die het uitdelen van flyers onmogelijk werd gemaakt. Maar hij wil wel graag de laatste zijn: 'Ik hoop dat de ophef rond mijn aanhouding de boel heeft wakker geschud. Het kan niet zo zijn dat mensen zomaar worden vastgehouden op het politiebureau, omdat ze daar niet weten wat wel en niet mag.'

Haffmans kon zijn flyers op het politiebureau ophalen. Daar kreeg hij bij monde van dhr. Last van de politie excuses en de verklaring dat de politie 'een foutje' had gemaakt. Die verklaring op schrift zetten ging hem nog te ver. Haffmans is wel blij dat agenten van bureau Lijnbaansgracht nu wel juist zijn geïnformeerd: 'Vrijheid van meningsuiting is een groot goed, voor iedereen. De politie heeft de taak om mensen die hun mening geven te beschermen, in plaats van ze op te pakken en af te voeren.' In de gemeenteraad zal Haffmans aan Cohen vragen hoe het kan dat de politie haar eigen regels maakt, en of het nu bij het hele politiecursus wel duidelijk is dat flyereren voor politieke of ideologische doelen mag.

Tekst afkomstig van Amsterdam Anders/De Groenen

Luchtkwaliteit

De lucht in grote delen van Nederland is ongezond. Voor naar schatting 18.000 mensen per jaar zelfs dodelijk. De Raad van State oordeelde in diverse uitspraken dat de Nederlandse regering is tekortgeschoten in de naleving van de Europese regelgeving.

Met de schokkende cijfers zou je mogen verwachten dat het kabinet zou zoeken naar adequate oplossingen. Staatssecretaris Van Geel heeft onlangs een pakket maatregelen gepresenteerd, die helaas volstrekt ontoereikend zijn. Er komt onder meer een subsidieregeling om roetfilters in te bouwen in bestaande auto's. En consumenten die een nieuwe dieselauto met roetfilter kopen, krijgen 600 euro korting op de aankoop. Kennelijk hanteert dit kabinet het motto "de vervuiler

wordt betaald". Toegegeven, niet alle verontreiniging wordt door auto's veroorzaakt, maar het mobiliteitsbeleid biedt wel de beste mogelijkheden om het probleem van de luchtverontreiniging terug te dringen. Het kabinet is kennelijk als de dood om de heilige koe ook maar een strobreed in de weg te leggen.

Naast deze schamele maatregelen heeft staatssecretaris Van Geel onlangs ook een nieuw Besluit Luchtkwaliteit aan de Tweede Kamer voorgelegd. Dit is inmiddels in werking getreden. Het Besluit Luchtkwaliteit werkt de indruk dat Van Geel zijn ambtenaren heeft aangespoord om (opnieuw) de mazen in de Europese regelgeving op te zoeken. En zij hebben het ei van Columbus gevonden: door meer wegen aan te leggen in het buitengebied worden de wegen in de bebouwde kom ontlast. Hierdoor kunnen overal weer grote bouwprojecten uit de grond worden gestampt; gemeenten en projectontwikkelaars kunnen opgelucht ademhalen (?). Degenen die dit bedacht hebben, weten donders goed dat hier sprake is van een korte termijnoplossing. Want met het alsmaar groeiende wagenpark slijbt binnen de kortste keren zowel de oude als de nieuwe infrastructuur weer dicht. Het probleem van de luchtverontreiniging wordt daardoor niet opgelost, maar juist over nog meer gebieden verspreid. En passant zullen de laatste stukken groen in de Randstad veranderen in bermstroken.

Als de luchtkwaliteit niet daadwerkelijk verbetert, overlijden er in Nederland de komende tien jaar mogelijk zo'n 180.000 mensen door de luchtverontreiniging. Dat zijn evenveel mensen als er momenteel in de hele stad Groningen wonen. Is de heilige koe ons dit mensenoffer waard?

Het Dagelijks Bestuur van De Groenen

Noot: Op 10 mei jl. is een brief van het Dagelijks Bestuur over dit onderwerp in Trouw gepubliceerd.

De Derde Kamer

Eind vorig jaar heb ik me aangemeld als kandidaat voor de Derde Kamer. Tot mijn vreugde werd ik, na een kennismakingsgesprek, aangenomen.

De Derde Kamer bestaat uit 150 leden en is in het leven geroepen door de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling). De Derde Kamer gaat zijn derde jaar in. De benoeming geldt voor één jaar. Er wordt drie keer voltallig en talrijke keren, in zogenaamde verdiepingsbijeenkomsten, over speciale onderwerpen vergaderd, volgende week b.v. over microkrediet. De Derde Kamer is een schaduwparlement dat zich bezig

houdt met internationale samenwerking. 150 vrijwilligers, waarvan dertig uit ontwikkelingslanden, zetten zich in voor een beter Nederlands beleid op dit gebied.

De Derde Kamer heeft ten doel om aandacht te vragen voor internationale samenwerking, zowel onder Nederlandse politici als onder het brede publiek. Daarnaast willen de leden van De Derde Kamer vernieuwende oplossingen voor internationale problemen aandragen.

De Nederlandse leden vormen een zo goed mogelijk afspiegeling van de Nederlandse bevolking voor zowel partijvoorkeur, leeftijd, als man/vrouwverhouding.

Ik heb inmiddels twee bijeenkomsten meegemaakt, waarbij vooral naar sprekers geluisterd werd. Daarnaast hebben veel leden voorstellen ingediend die op korte termijn gebundeld worden zodat er samengewerkt kan worden tussen leden met vergelijkbare ideeën.

Het is mijn bedoeling in de Derde Kamer te gaan werken aan de uitvoering van onderwerpen uit het partijprogramma van De Groenen. In de volgende Gras hoop ik hierop terug te komen.

Er zit enorm veel energie onder de leden en er heerst een goede sfeer. Het is de bedoeling dat elk lid in zijn eigen omgeving, al dan niet met andere kamerleden samen, een activiteit organiseert over Internationale Samenwerking. Nadere info: www.dederdekamer.org

Huib Poortman

Collapse

Hoe komt het dat sommige beschavingen tenonder gaan? Dat is de vraag die Jared Diamond in zijn nieuwste boek stelt (*het boek is in het Nederlands vertaald als Ondergang, red.*). De beantwoording van die vraag zou ons namelijk in staat stellen om fouten uit het verleden te voorkomen in de toekomst. Diamond beschrijft een aantal cases van uitgestorven beschavingen: de Anasazi in Noord-Amerika, de Maya's in Midden-Amerika, de Paaseilanders en Pitcairn-eilanders. Daarnaast beschrijft hij ook moderne voorbeelden van 'beschavingen' waar iets goed mis is gegaan of dreigt mis te gaan: de Hutu's en Tutsi's in Rwanda, de Dominicaanse Republiek en Haïti, de dramatische megaprojecten in China en het uitgeputte land van Australië.

Hij komt tot de conclusie dat die uitputting van natuurlijke grondstoffen een van de belangrijkste redenen is dat beschavingen in verval raken. De andere vier grote oorzaken zijn: klimaatverandering, slechte relaties met andere volken (oorlog), wegvallen van goede (handels)relaties met bevriende volken, en het hebben van een cultuur die zich niet aan de veranderde situatie kan of wil aanpassen. Kortom, de conclusie is dat we goed met de aarde moeten (leren) omgaan en dat we afhankelijk zijn van de goede wil van andere

aardbewoners. Geen nieuwe thema's voor groenen, maar wel interessant geïllustreerd met historische voorbeelden. De twee grootste hoofdstukken van het boek beschrijven twee boerderijen die beiden als voorbeeld van hun tijd gelden: een boerderij in het Montana (VS) van nu en een boerderij in Groenland in de Middeleeuwen. Het historische voorbeeld had te kampen met een verkeerde levenswijze die gebaseerd was op de Noorse tradities, maar in de fragiele omgeving van Groenland binnen de kortste keren leidde tot totale vernietiging van de bossen (het hout werd gebruikt voor het bouwen van huizen, schepen, kathedralen(!) en het fabriceren van werktuigen). Overbegrazing door koeien zorgde ervoor dat het land verschaalde en door de temperatuursveranderingen werden de opbrengsten van de landbouw steeds kariger. In plaats van te leren van de superieure jachttechnieken van de Inuïeten werd voornamelijk oorlog gevoerd. Uiteindelijk konden de Groenlanders hun samenleving niet handhaven.

Het voorbeeld uit Montana heeft te kampen met vervuiling van de mijnindustrie, de vervanging van landbouwgrond door villawijken, en de introductie van uitheemse (schadelijke) planten en dieren. Montana is nu nog wel ver verwijderd van de 'ineenstorting', maar Diamond's argument is dat de problemen met steun van de Verenigde Staten worden overwonnen - als Montana een eiland was geweest, was het allang afgelopen. Zoals gezegd past de argumentatie van Diamond duidelijk in het straatje van De Groenen. Niet alleen vanwege de ecologische inzichten, maar ook vanwege de interessante historische voorbeelden is dit absoluut een boek dat u gelezen moet hebben.

Andreas Ligtfoot

Op reis naar Riga

Op 6, 7 en 8 mei 2005 vond in Jurmala, een plaatsje aan de Oostzee, dicht bij Riga, de hoofdstad van Letland, de Second Council Meeting van de European Greens plaats, het halfjaarlijkse congres van de Europese Groenen.

Wanneer je voor de eerste keer een dergelijk congres bijwoont, begin je onwennig en probeer je zo snel mogelijk te ontdekken welke gezichten er horen bij de soms al bekende namen (Grazia Francescato, Arnold Cassola e.v.a.). Daarnaast is het zaak te ontdekken in welke deelbijeenkomsten (Fringe Meetings) je aanwezigheid nodig of interessant is. Het is soms moeilijk kiezen tussen vier of vijf gelijktijdige bijeenkomsten.

De bijeenkomst van de North Sea Greens was vooral informatief, er waren afgevaardigden uit Engeland, Schotland, Noorwegen, Denemarken (twee partijen), België en Nederland (GroenLinks en De Groenen). Er

werd informatie uitgewisseld over de stand van zaken in de nationale politiek, o.a. over verkiezingsresultaten en over partijaangelegenheden. Tegen het einde van de bijeenkomst kwam Serhiy Kurykin (Committee lid voor Oekraïne), die zojuist de meeting van de East-West Dialogue meeting had bijgewoond binnen, met het verzoek een afgevaardigde namens de North Sea Greens te sturen naar een bijeenkomst over kust- en zeeverontreiniging in Sofia op 20, 21 en 22 mei. Tot mijn verassing werd ik daarvoor gevraagd, een hele eer wanneer je voor het eerst binnen een groep optreedt. Over Sofia bericht ik in een ander artikel in 'Gras'.

De tweede bijeenkomst was gewijd aan de gemeenschappelijke verkiezingscampagne in de komende jaren. Eigenlijk gaat het om meer dan een verkiezingscampagne, het is de bedoeling dat alle Europese Groene partijen één gemeenschappelijk thema hanteren bij hun politieke acties (waaronder verkiezingscampagnes).

Het was geen verassing dat de Klimaatverandering als hoofdthema werd gekozen. Terwijl ik dit schrijf, meldt het nieuws een cycloon in Yucatán en een taifoen in Taiwan, verder zijn er grote overstromingen in China, catastrofale droogte in ZW-Europa en tegelijkertijd grote wateroverlast op de Balkan. Zelfs tot de meest ongelovige zal het zijn doorgedrongen dat weer en klimaat op onze planeet van slag zijn.

Om de Europese campagne niet te doorkruisen heb ik twee resoluties over zaken die met klimaatverandering te maken hebben teruggetrokken.

Resoluties die wel werden behandeld en aangenomen, gingen onder meer over mensenhandel, homofobie, en 'slaven'-arbeid in de kledingindustrie. Daarbij werd vooral ook aandacht besteed aan de positie van vrouwen. Over de huishoudelijke zaken valt niets schokkends te melden, er werd een begroting en een jaarverslag goedgekeurd en er werden enige nieuwe committee-leden benoemd. Tussen de bedrijven door was er veel informeel contact, zo had ik een uitgebreid gesprek met Grazia Francescato (Italië) en Harry Versalis (Malta) over de houding van het Vaticaan tegenover geboorteregeling in de periode na paus JP XXIII. Grazia is in Italië vooral bekend als feministe in dialoog met het Vaticaan en weet dus beter dan ik hoe je met kerkelijke autoriteiten moet omgaan. Er blijkt meer te gebeuren dan ik had durven vermoeden.

Er blijken bij voorbeeld informele, maar zeer diepgaande contacten te bestaan tussen alle wereldreligies, vooral geïnitieerd door de Britse prins Charles (in zijn functie van toekomstig leider van de Anglicaanse kerk).

Geïnteresseerden raad ik aan een kijkje te nemen op www.arcworld.org. Dan blijkt dat religieuze organisaties niet-openbare contacten over belangrijke wereldproblemen niet uit de weg gaan. Zowel Joden als Moslims, zowel Hindoes als Christenen van alle

nominaties nemen deel aan de gesprekken, samen met Sikhs, Daoïsten en aanhangers van Zarathoëstra (Zoroaster). Tot de sponsoren van deze interreligieuze organisatie behoort (tot onze verbazing of juist voor de hand liggend?) het Wereld Natuur Fonds.

Op zaterdagavond, toevallig exact de avond waarop Bush Riga bezocht en de stad voor alle verkeer was afgesloten, bood Indulis Emsis, voormalig minister-president van Letland (voor zover ik weet de enige Groene politicus die het tot MP gebracht heeft, zij het maar kortstondig) namens de Letse Groenen een groot buffet aan in een soort pretpark aan de rand van de stad, een en ander overspoeld met drank en vergezeld van zang en (volks)dans. Op zondagochtend waren we weer vroeg paraat en werden de verslagen van eerdere bijeenkomsten besproken evenals enige financiële zaken.

Het was al met al leerzaam en vermoeiend, het is een genoegen namens de Nederlandse Groenen op reis te gaan. Het enige 'niet zo groene' aspect wordt gevormd door het grote aantal vlieguren dat gemaakt wordt door de deelnemers.

Wanneer het enigszins mogelijk is, zal ik de reis naar Kiev, waar in oktober de volgende Council Meeting plaatsvindt, per trein maken, een reis van zo'n 36 uur. U hoort van me.

Huib Poortman, internationaal afgevaardigde

De toekomst van de Europese Unie

Maandag 27 juni bezocht ik een conferentie van De Groene fractie in het Europese parlement. Het parlement heeft een eigen treinstation: Luxemburg. Als je daar uitstapt sta je op de stoep van het parlement.

Nadat de Franse en Nederlandse kiezers de Europese Grondwet in een referendum hebben verworpen heeft de Europese Raad een denkpaauze uitgeroepen. Een aantal landen dat zich had voorgenomen een referendum te houden (o.a. Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Ierland en Polen) heeft dat inmiddels uitgesteld. Ook de Groene fractie benut de denkpaauze om in deze conferentie van gedachten te wisselen over de nu ontstane situatie. Behalve veel politici waren er ook vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties zoals vakbonden en Attac (zie www.attac.nl).

Twee keer is een verdragwijziging in een referendum verworpen. De Deense kiezers verwierpen het verdrag van Maastricht en de Ierse kiezers het verdrag van Nice. In beide gevallen is een apart protocol aangenomen om aan bezwaren uit het betreffende land tegemoet te komen en is het verdrag in een tweede referendum wel goedgekeurd.

De indruk die de discussies mij hebben gegeven is dat de meeste politici er nog niet uit zijn. Van verschillende kanten werd gepleit voor overleg tussen de politiek en maatschappelijke organisaties tot aan zelfs een nieuwe, uitgebreidere, Europese conventie toe. Danny Cohn-Bendit, die de conferentie voorzat, bracht daar tegenin dat het hem moeilijk leek om alle 450 miljoen EU-burgers bij deze conventie te betrekken. Veel kiezers zijn daar niet in geïnteresseerd, maar het risico dat ze bij een referendum een verdrag verwerpen blijft aanwezig.

Een oplossing in de richting van een apart protocol voor Frankrijk en Nederland is niet genoemd. Gezien de discussie verwacht ik daarom niet dat deze weg gevolgd zal worden.

Het heropenen van de discussie over de inhoud van het verdrag werd een aantal keren vergeleken met het openen van een doos van Pandora. Over een beperkte aanpassing van het verdrag werd echter vrij uitgebreid gesproken. De discussie ging hierbij over deel III van de grondwet wat voor een deel in strijd zou zijn met deel I en voor een ander deel als een uitwerking van de bevoegdheidstoedeling gezien werd, wat beter in een protocol zou kunnen staan.

Mijn mening is dat de EU veel te veel naar zich toetrekt. Alle lidstaten van de EU zijn lid van de Raad van Europa met het Europese verdrag inzake de rechten van de mens met het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat op de naleving toeziet. Dat verdrag wordt nu grotendeels gekopieerd in deel II van de grondwet van de EU. Oud-eurocommissaris Bolkestein stelde in de NRC van 15 juni voor om dit deel II in zijn geheel te schrappen. Ik sluit me daarbij aan.

De gang van zaken in de EU geeft mij het beeld van een politieke elite die meestal intergouvernementeel (onderling) op voorstel van de commissie wetgeving regelt met slechts beperkte democratische controle. Een vereenvoudigde en minder ambitieuze grondwet heeft wellicht meer draagvlak bij de kiezers van de lidstaten.

Otto ter Haar

Green East West Dialogue over kust en zee in Sofia

Op 20 t/m 22 mei bezocht ik, namens de North Sea Greens, een bijeenkomst in Sofia, gewijd aan de invloed van industriële, militaire en andere activiteiten op het kust- en zeemilieu van Europese kuststaten. Daarnaast waren afgevaardigden van de Oostzeelanden (Baltische

staten), de Adriatische kuststaten en de Zwarte Zeelanden aanwezig.

De Oostzee blijkt vooral te kampen met de nasleep van de Sovjet milieupolitiek, of eigenlijk het compleet ontbreken daarvan. Erg veel vervuulende industrie werd in de Baltische staten gevestigd. In Riga heb ik een aantal grote zwaar verouderde industriegebieden gezien, waar weinig meer gebeurt, maar die nog wel gesaneerd moeten worden. De Oostzee is vrijwel zoet en er is maar weinig uitwisseling van water met andere zeeën, wat het milieu zeer kwetsbaar maakt. Daarom vergt het saneren veel meer inspanning dan bij de Noordzee.

Aan de Adriatische kust, in Kroatië, is men vooral bezorgd om de gevolgen van een olieterminal die daar gebouwd wordt aan het einde van een pijpleiding uit Siberië. Het is duidelijk dat ook de Adriatische zee door zijn vorm veel kwetsbaarder is dan de Noordzee.

Aan de Zwarte Zeekust is zoveel gebeurd dat er een vrijwel levenloze zee is ontstaan. Nu is de Zwarte Zee altijd al zeer bijzonder geweest, vanwege het feit dat alleen in de bovenste waterlaag zuurstof aanwezig is. In het diepere water bevindt zich al duizenden jaren de giftige zwavelwaterstof (H₂S) en in het bodemslib wordt organische stof op den duur omgezet in aardolieachtige stoffen. Deze toestand is het natuurlijke gevolg van het feit dat er bovenin slechts geringe en in de diepte in het geheel geen uitwisseling van water met andere zeeën plaatsvindt ten gevolge van de nauwe en ondiepe verbinding (Bosporus) tussen Zwarte Zee en Middellandse Zee. Die opening is ongeveer 7500 jaar oud, de Zwarte Zee was voor die tijd een laagte met een meer in het midden.

De zeer kwetsbare bovenlaag is in de afgelopen dertig jaar volkomen verpest. Enorme hoeveelheden vervuild water afkomstig van tenminste 160 miljoen mensen in 17 landen stromen via rivieren als de Donau, Dnjepr en de Don de Zwarte Zee in. Overbevissing heeft er nog een schep bovenop gedaan. Duizenden jaren hebben de mensen in het Zwarte Zeegebied in harmonie met hun omgeving weten te leven. Plotseling, in minder dan dertig jaar, zien we een spectaculaire achteruitgang van het milieu.

Vergeleken met voorgaande zeeën is de Noordzee dus in het voordeel. In de eerste plaats is er een grote en permanente uitwisseling van water tussen Noordzee en Atlantische Oceaan, in de tweede plaats zijn we hier al enige tientallen jaren intensief met het milieu bezig. De Rijn is veel schoner (in ieder geval veel minder vuil) dan in de jaren zeventig van de vorige eeuw en ook aan de andere rivieren is hard gewerkt.

In de twee weken die ik had om recente gegevens te verzamelen is gebleken dat wij ons vooral zorgen moeten maken om vrijwel onmerkbaar, maar niet ongevaarlijke vervuiling van het water, en dus ook van de voedselketen,

met niet-afbreekbare stoffen als weekmakers (b.v. in plastic kinderspeelgoed), vlamvertragers (ook in kunststof) en geneesmiddelen. Er blijken, o.a. dankzij de pil ook steeds meer hormonen in het water te zitten. De vruchtbaarheid van mens en dier kan er op den duur door in gevaar komen. Omdat genoemde stoffen zich concentreren in de voedselketen, zijn die vooral gevaarlijk aan het einde daarvan, dus voor de mens. De ellende is dat veel van deze stoffen niet biologisch afbreekbaar zijn, dus in feite 'eeuwig' blijven bestaan, zij het in zeer grote verdunning.

In mijn bijdrage heb ik erop aangedrongen te komen tot Europese voorschriften die zo spoedig mogelijk de productie van niet biologisch afbreekbare stoffen verminderen en zo mogelijk stoppen. Het gaat bijna altijd om stoffen die het leven veraangenamen, zelden om stoffen die essentieel zijn voor het voortbestaan van de mensheid.

Een Schotse partijgenoot wees mij op de gevaren van de grootschalige viskwekerijen (vooral zalm) waar antibiotica gemorst worden en ontsnapte kweekzalm (na gebruik van antibiotica en wellicht genetisch gemanipuleerd?) in contact komt met wilde vis. Vooral Nederlandse en Noorse ondernemingen houden zich met viskwekerijen bezig, een nieuw soort 'natte' bio-industrie, waarvan we de gevolgen voor het milieu tot nu toe onderschat hebben.

Op weg naar de gewenste duurzame samenleving zullen we ons moeten realiseren dat alles wat we produceren na gebruik in afval verandert. Meer dan ooit is het geboden al tijdens de productie rekening te houden met de verwerking van dat afval. Bij allerlei huishoudelijke apparaten en auto's vindt al op grote schaal hergebruik van afgedankte materialen plaats. Ook bij de productie van chemicaliën zal hergebruik van afval moeten worden bevorderd. In ieder geval moet voorkomen worden dat natuurvreemde stoffen in het water terecht komen en daardoor nooit meer teruggewonnen kunnen worden.

Iets heel anders, ook bij deze bijeenkomst was het nodig dat de afgevaardigden per vliegtuig naar Sofia kwamen. Alle kosten werden door de Europese Groenen, waarschijnlijk door een potje van het Europees Parlement, vergoed. Of het nu echt nodig is in een vijfsterrenhotel te overnachten en te vergaderen, weet ik niet. Natuurlijk is luxe aangenaam, maar de overdaad staat toch wel op gespannen voet met de groene beginselen.

Huib Poortman

Notulen 35^e partijcongres De Groenen (ingekort)

Datum: Zaterdag 16 april 2005

Plaats: Milieucentrum Utrecht, Oudegracht 60 te Utrecht

Aanwezig: Frank Plate (congresvoorzitter), Jacques de Coo, Huib Poortman, David Blik, Otto ter Haar, Paul Berendsen, Rob Verlinden, Bert Tiddens, Ruud Repko (en zijn zoon), Bert Klijs, Gerben Uunk (notulen), Aart van Acquoij, Geert Verstegen (gast spreker Brabantse Milieufederatie), Jaap de Jong, Jan Hartstra, Clemens Mol.

Afwezig met kennisgeving: Rob Visser, Andreas Ligtoet, Job Jongkind

1. Opening congres door de dagvoorzitter; aanstellen notulist(en)

Frank Plate opent de vergadering om 10.40 uur.

Mededelingen: Aart komt pas 's middags. Andreas is verhinderd wegens verblijf in het buitenland.

Jacques: Ik ontving een e-mail met een conceptbrief om te versturen, van Rob Verlinden, inzake biologische producten. Het is een open brief aan de Dhr. Wijffels, Voorzitter van Vereniging Natuurmonumenten, om een beroep te doen op haar leden. In de brief wordt gevraagd om steun te verlenen aan een verzoek aan de regering consumenten weer invloed te kennen binnen SKAL.

Het congres stemt ermee in de brief namens De Groenen te verzenden.

2. Ter inspiratie (door Bert Klijs)

Bert Klijs draagt een gedicht voor, geschreven door Leo Vroman, uit: Milieudefensie, 5/1991, genaamd "Luchtwonden", met als motto en symbool: "Living Simply; that others may simply live".

Het betreft een uniek gedicht dat in geen enkele bundel van Vroman opgenomen is.

3. Notulen van het 34^e congres van 20 november 2004 (zie GRAS nr.24)

Rob Verlinden heeft, toen hij nog lid was van het DB, zich verzet tegen het afdrukken van de notulen in GRAS. Een deel van de inhoud, met name citaten van hemzelf, is naar zijn mening niet geschikt voor openbare publicatie.

Na enige discussie wordt er gestemd over het al dan niet integraal afdrukken van de gehele notulen in de GRAS. Uitslag stemming: 4 voor handhaving gehele notulen in GRAS; 3 tegen, en 2 onthoudingen. Hier komt vervolgens een compromis uit, dat we in het vervolg wel de notulen van elk congres blijven afdrukken in GRAS, maar in een verkorte zakelijke versie.

T.a.v. de inhoud van de notulen van het 34^e partijcongres wordt het volgende opgemerkt:

Paul: De naam van Hans Jansen is 2 keer met een S te veel gespeld

Otto: brengt nogmaals de 3^e alinea over Amsterdam Anders/De Groenen onder de aandacht

Jacques: antwoordt hierop met te zeggen dat we de positie van AA/DG later op het congres zullen bespreken

4. Verslag partijbestuur periode vanaf 20 november 2004 (o.a. de benoeming afgevaardigde EFGP, problemen binnen het partijbestuur, terugtreden Rob Verlinden uit het DB)

Naar aanleiding van het laatste congres is er met AA (Amsterdam Anders) over de samenwerking met De Groenen gesproken.

Paul merkt in dit kader op, dat De Groenen niet overal in Amsterdam onder de lijst Amsterdam Anders/De Groenen mee hebben gedaan, in twee stadsdelen voeren we alleen de naam De Groenen, bijv. in Stadsdeel Oud West.

Frank heeft een concept convenant gemaakt hoe de samenwerking tussen AA en DG er in de toekomst uit zou kunnen komen te zien. Hierover is kort geleden overleg gevoerd met een vertegenwoordiging van AA.

Besloten wordt om de leden van De Groenen in Amsterdam inderdaad bij elkaar te laten komen, zodra de uitkomst bekend is van het overleg met AA. De Amsterdamse leden van De Groenen kunnen zich daar dan over uitspreken.

Jacques zegt dat Xandra Asselbergs ontslag heeft genomen als vertegenwoordiger van De Groenen in de EFGP. Zij had te weinig tijd, o.a. vanwege haar studie. Na een sollicitatieronde waarbij met diverse kandidaten is gesproken over de vacature van EFGP (European Federation of Green Parties)-vertegenwoordiger, is Huib Poortman als kandidaat geselecteerd. Huib geeft een verslag van de laatste EFGP vergadering. Uit deze vergadering kwam als besluit naar voren dat de Europese Groenen in meerderheid gematigd voor de Europese Grondwet zijn. Huib gaat binnenkort naar een EFGP-vergadering in Riga.

5. Aftreden en benoeming bestuursleden

Jacques meldt dat Rob Verlinden een paar maanden geleden is teruggetreden als bestuurslid.

Recent zijn er conflicten gerezen binnen het DB. Hierbij zijn met name Otto ter Haar, Aart van Acquoij en Huib Poortman betrokken. Otto ter Haar voelt zich onheus bejegend. Het DB heeft besloten om af te treden. Een demissionair bestuur, bestaande uit Jacques de Coo (waarnemend voorzitter), Andreas Ligtoet en Frank Plate, blijft aan tot het volgende congres. Het demissionaire bestuur zal dan met een voorstel komen voor een nieuw bestuur. Belangrijk is dat er een team komt van mensen die graag met elkaar samenwerken.

Andreas Ligtoet heeft aangekondigd dat het komende halfjaar zijn laatste bestuursperiode is. Het is dus absoluut noodzakelijk dat zich kandidaten aanmelden.

6. Samenvoeging Algemeen en Dagelijks Bestuur

Het voorstel is om het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur samen te voegen. Echter hiervoor is een statutaire wijziging noodzakelijk, waar vervolgens dan ook weer een prijskaartje aan vast zit.

In de Statuten en het Huishoudelijk Reglement staat nu dat de afdelingen het recht hebben om een afgevaardigde in het AB te benoemen, terwijl het DB wordt benoemd door het congres. Bij samenvoeging van het AB en DB moet de benoeming duidelijk worden geregeld. De huidige AB-leden: Paul Berendsen en Bert Tiddens blijven nog als bestuurslid aan tot het volgende congres.

Het volgende congres komt er een concreet voorstel van het DB om DB en AB samen te voegen.

7. Verlenen van decharge over het boekjaar 2004

Jacques heeft van de penningmeester medegedeeld gekregen, dat de jaarrekening is gecontroleerd en akkoord is bevonden. Ruud (kascommissielid) zegt dat de financiële situatie er niet bepaald rooskleuriger is op geworden. Op de vraag van Gerben, deelt hij mede dat er momenteel zo'n ongeveer 130 betalende leden van De Groenen zijn.

David vraagt of het mogelijk om ook het zgn. 5 euro lidmaatschap in te voeren. Otto antwoordt hierop dat de lokale afdelingen al wel het recht hebben om 5 euro leden te werven d.w.z. middels een lokaal lidmaatschap, zoals in zijn woonplaats Utrecht al mogelijk is, echter landelijk lidmaatschap voor 5 euro is vooralsnog niet haalbaar. Gezien de noodzaak van ledenwerving zal het DB het idee van David nader bestuderen.

Frank zegt dat er nu weer een nieuwe kascommissie moet worden benoemd. Aldus wordt er op het congres besloten dat Ruud en Jan kascommissielid zullen zijn, met David als reservelid.

Er wordt besloten decharge te verlenen.

8. Verkiezing congreswerkgroep (voor het tweede congres 2005)

Het volgende congres vindt plaats op 26 november 2005.

Otto ter Haar en Jacques de Coo vormen de congreswerkgroep.

Noot: Naderhand is ook Cor Loos lid geworden van de congreswerkgroep.

9. Gemeenteraadsverkiezingen 2006

Aart wil graag de lokale afdelingen ondersteunen bij deelname aan deze voor ons belangrijke verkiezingen. Hij vindt dat we gezamenlijke uitgangspunten dienen te formuleren die eventueel ook lokaal kunnen worden verspreid in algemene folders. Hij is ook bereid zgn. verkiezings - parasols uit te lenen aan lokale afdelingen.

Clemens Mol van AA/DG is nu hier n.a.v. het convenant AA/DG.

Jacques zegt dat in dit kader dat er over 2 weken contact wordt opgenomen met Clemens om de besprekingen met AA voort te zetten.

Clemens zegt dat AA/DG wil meedoen aan de Gemeenteraad respectievelijk aan de stadsdeelraadsverkiezingen. Als aan alle 14 deelraadsverkiezingen wordt meegedaan, zijn zo'n 170 kandidaten nodig, waaronder 30 kandidaten voor de gemeentelijke lijst. AA/DG wil nu ook meedoen aan de deelraadsverkiezingen in westelijke tuinsteden, en onze verloren deelraadszetel in A'dam-Zuid Oost heroveren. En op zijn minst wil AA/DG weer op het oude gemeenteraads-zetelsterkte van 3 zetels uitkomen. Er is inmiddels een programmacommissie, en binnenkort komt er ook een campagnecommissie. AA/DG heeft heel veel nieuwe jonge leden erbij gekregen, aldus Clemens.

Jacques zegt dat we in Leiden uiteraard weer aan de gemeenteraadsverkiezingen zullen meedoen. Gerben zegt dat hij in onderling overleg ook een afdeling zal starten in Purmerend, en uiteraard ook hier een poging wil wagen op een of meer zetels in de gemeenteraad. Gerben zegt dat het wellicht een idee is een regioafdeling te starten voor de gehele Zaanstreek + Waterland (w.o. Purmerend en Zaandam). In het verleden hebben wij wel contacten gehad met de lokale partij ZOG in Zaanstad. Otto zegt dat ook in Utrecht zal worden deelgenomen. Aart zegt dat er al veel publiciteit is geweest voor zijn hervkiezingscampagne in Valkenswaard.

11. Europese Grondwet: voor of tegen?

Het was de oorspronkelijke bedoeling ook voor dit agendapunt een gastspreker uit te nodigen, doch deze was niet beschikbaar.

Diverse congresdeelnemers geven gemotiveerd hun mening.

De meerderheid van de aanwezigen neigt naar een nee tegen de Europese Grondwet.

12. Rondvraag

Meerdere personen vragen het woord. Bert Klijs meldt dat hij zijn lidmaatschap van De Groenen wil opzeggen.

13. Sluiting

Frank sluit het congres omstreeks 16.20 uur.

Noot: Dit verslag is een enigszins ingekorte versie van de notulen. De volledige notulen zijn op te vragen bij het partijbestuur.

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet automatisch dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie

bereiken via het landelijke secretariaat of via het e-mailadres: TITASH@hetnet.nl

Eindredactie en opmaak: Frank Plate

Drukkerij: GSB Heijt BV, Amsterdam
Met bijdragen van: Huib Poortman, Andreas Ligetvoet, Otto ter Haar, Gerben Uunk, Jupijn Haffmans en Frank Plate

ISSN 1572-1485

Agenda

26 november 2005, partijcongres De Groenen

Landelijk secretariaat De Groenen

Postbus 1251
3500 BG UTRECHT
Tel. 071 - 576 2027
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl

De Groenen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraden van Amsterdam, Leiden, Zwolle en Valkenswaard. De Groenen zijn lid van de Europese Federatie van Groene Partijen.

Partijbestuur

Waarnemend voorzitter Jacques de Coo, 071-5762027, jdecoo@noknok.nl
Lid DB Andreas Ligetvoet, 030-2515450, nooneisthisimaginative@yahoo.com
Lid DB Frank Plate, 0252-517504, TITASH@hetnet.nl

Vertegenwoordigers afdelingen:
Amsterdam, Paul Berendsen, 020-4704680, paulbe@xs4all.nl
Amsterdam, Bert Tiddens, 020-4904421, bert.tiddens@planet.nl

Lidmaatschap

Lidmaatschap	€ 27 (via machtiging € 25)
Lid met minimuminkomen	€ 20 (via machtiging € 18)
Grasabonnement	€ 13 (via machtiging € 12)

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door overmaking van uw contributie op Postbanknummer 306434 ten name van De Groenen, Utrecht.